

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGINING ХУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

2019 йил 22 январь

сешанба № 2 (1152)

e-mail: insonvaqonun@adiya.uz

www.insonvaqonun.uz

t.me/ivquz

fb.com/ivquz/

ЖУРНАЛИСТ СУРИШТИРУВИ

ОНАМНИ КИМ ҚАЙТАРИБ БЕРАДИ?

Менинг доғимда кўйлан онажоним Нурхон Тоғрирова вақрат этди. Мен қамалганимда 10 ёт бўлган ва бувисининг кўлида қолган яқкаю ягона фарзандим Фарангиз Собиржонованинг эса қилдек болалиги хазон бўлди.

2-3 БЕТЛАР ▶

САҲИФАЛАРДА:

Иннанкейин-чи?!

— Икки йилдан буён иннанкейинчи деявериб, “хит” қилиб юбордингиз... Пиёдалар йўлагини қуриш керак, гап тамом, вассалом.

3-БЕТ ▶

Маданият осмонга чиқдими?

Оддийгина, навбатга туриш маданиятидан ҳам узоқлашиб кетаяпмизми?

4-БЕТ ▶

Энг шов-шувли журналист текшируви

Журналистнинг жонига бир неча бор суиқасд уюштирилса-да, у ўз касбига содиқ қолиб, орқага чекинмади. — “Инсонлар айбисиз ўлишмоқда. Бундан бошқа ҳеч нарсани ўйлай олмайман ва ўйлашга ҳаққим ҳам йўқ”, — деб ёзади

6-БЕТ ▶

Фирибгарлар қўйган алдов тўри

Бугунги кунда фирибгарликнинг янгидан янги кўринишлари пайдо бўлаяпти. Масалан, ўзга шахснинг номига кредит ёки товар олиш каби жиноятларнинг содир этилишига нима дейсиз? Ачинарлиси, бу туркумдаги жиноятлар эпизодининг кўплиги билан кишини ҳайратга солади.

7-БЕТ ▶

Адлия вазирлигининг навбатдаги кенгайтирилган Ҳайъат мажлиси ўтказилди

ОЧИҚ ВА АЧЧИҚ ГАПЛАР

Адлия вазирлигида 2018 йил якуни ва 2019 йилда белгиланган иш режа юзасидан кенгайтирилган Ҳайъат мажлиси видеоконференцалоқа тарзида танқидий руҳда ўтказилди.

Хуқуқни қўллаш амалиётидаги ўрганишлар "хў-жақўрсин"га бўлмаслиги лозим.

Нотариат соҳасидаги айрим ходимлар юзимишни ерга қаратаяпти. Бюрократиядан холи нотариус тизими шаклланиши керак. Қашқадарё вилоятида нотариуслар устидан шикоятлар кўпаймоқда. Наманган ва Хоразм вилоятида ҳам.

Хуқуқий тарғибот соҳасида ОАВда чиқишлар қониқарсиз.

Туман, шаҳар адлия бўлимлари бизнинг асосий бўғинимиз. Илдизимиз. Улар ишни тўғри йўлга қўйишлари керак.

Хисобот учун, маълумот бериш учун ишлашдан, эскича ишлашдан воз кечиш керак.

Телеграм каналимизда қилинган иш, тадбирларимизни расмга олиб жойлаштирганамиз билан натожа бўлмаса, бундай ишлашнинг нима кераги бор?

Одоб-ахлоқ комиссияси ишини жиддий йўлга қўймоқ керак.

Ёшлар, коллеж ўқувчилари — бизнинг эртаимиз, шу билан бирга заиф бўғинимиз. Юридик коллежларда одоб-ахлоқ, тарбия масаласига, ёшлар маънавиятига алоҳида эътибор беришимиз керак. Бунга барчамиз масъулмиз.

Давлат хизматлари агентлигида ҳам туб бурилиш бўлиши керак. Давлат хизматлари Агентлиги учун замонавий, чиройли бинолар қурилаяпти. Бироқ бу идоранинг одамларга қандай ёрдам бераётгани, шарт-шароит яратаяётгани жуда муҳимдир. Агентликнинг мазмун-моҳияти шунда-ку, ахир!

Ўз мухбириимиз

Ютуқлардан мамнун бўлиш яхши, лекин камчиликларни бартараф этиш, аниқ мақсад ва натижа учун ҳаракат қилиш керак

2019 йилнинг 19 январь куни Адлия вазирлигининг навбатдаги кенгайтирилган Ҳайъат мажлиси ўтказилди.

Адлия вазири Русланбек Давлетов бошчилигида бўлиб ўтган мажлисда адлия органлари ва муассасалари томонидан қонун ижодкорлиги ва хуқуқни қўллаш соҳасида 2018 йил давомида амалга оширилган ишлар, йўл қўйилган камчиликлар ва жорий йил давомида бажарилиши лозим бўлган устувор вазифалар атрофида муҳокама этилди.

Видеоконференцалоқа шаклида ўтказилган тадбирда адлия органлари ва муассасаларининг барча даражадаги раҳбар ва масъул ходимлари иштирок этди.

2018 йил адлия органлари учун ўзига хос тарихий давр бўлди. Адлия органлари фаолиятини тубдан ислох қилишга доир 28 та муҳим фармон ва қарор қабул қилинди.

Адлия вазирлиги томонидан 280 дан ортик қонун ҳужжатлари лойиҳалари ишлаб чиқилди, ушбу кўрсаткич ўтган йилга нисбатан 2 баробарга, 2016 йилга нисбатан эса 4 баробарга ошган.

Қонун ҳужжатлари лойиҳалари, хуқуқий экспертизадан ўтказиш 14 фоизга ошиб 1889 тани ташкил этди.

584 та идоравий норматив-хуқуқий ҳужжатлар давлат рўйхатидан ўтказилди. Ушбу кўрсаткич 2017 йилга нисбатан 21 фоизга ошган.

Адлия органлари ва муассасаларининг 190 нафар ходими стажировка ўташ ва тажриба алмашиш учун хорижий давлатларга юборилди.

2018 йилда 11 мингта яқин ташкилотларда хуқуқни қўллаш амалиёти ўрганилган, 1 миллион 100 мингта қонунбузилишлар аниқланган. Натижада 10 мингдан ортик тақдирнома, судларга 54 миллиард сўмлик 13 минг 600 та даъво аризаси, 35 600 та оғоҳнома, 2 400 та маъмурий ва 127 та жиноий тақлиф киритилган. Таъсир чоралар натижасида 49 миллиард сўмлик 14 минг 700 та даъво аризалари қаноатлантирилган, 6 минг нафар мансабдор шахс интизомий, 3 минг 500 нафар маъмурий жавобгарликка тортилган, 511 нафар шахс билан тузилган меҳнат шартномалари бекор қилинган.

Ютуқлар билан бир қаторда айрим адлия органлари ва муассасалари томонидан фаолиятда йўл қўйилган хато ва камчиликлар ҳам

мавжуд. Мажлисида улар кескин танқид қилинди.

Адлия органи ходимлари хатти-ҳаракатлари юзасидан келиб тушаётган шикоятлар камайган. Лекин айрим ҳудудларда бундай шикоятлар юқорилигича қолмоқда.

2018 йилда 1 308 та шикоят келиб тушган бўлиб, шикоятларнинг аксарияти Тошкент шаҳри, Андижон, Наманган ва Бухоро вилоятларига, 82 таси Давлат хизматлари Агентлигига тўғри келмоқда.

Адлия вазирлигида 2018 йил давомида нотариусларнинг ҳаракатларидан норозилик шикоятлари камайган бўлса-да, Қашқадарё, Наманган ва Хоразм вилоятларида кўпайган.

Туман (шаҳар) адлия бўлимларининг мурожаатлар билан ишлаш соҳасини ҳам қониқарли, деб бўлмайди.

Жумладан, Беҳруний ва Көгейли тумани адлия бўлимлари томонидан шу кунга қадар бирорта ҳам сайёр қабуллар ташкил қилинмаган бўлса, Шуманай, Шаҳрисабз, Каттакўрғон, Нурафшон шаҳар, Тойлоқ, Сайхунбод, Фарғона, Богдад ва Риштон туман адлия бўлимларига сайёр қабуллар давомида қабул қилинган мурожаатлардан ташқари жисмоний ва юридик шахслардан тўғридан-тўғри бирорта ҳам мурожаат келиб тушмаган.

Тадбирда 2019 йилда амалга оширилиши белгиланган режалар ҳақида ҳам маълумот берилди. Хусусан:

Адлия вазирлигининг 5 йиллик стратегияси ишлаб чиқилади;

адлия органлари ва муассасаларининг коррупцияга қарши курашиш идоравий дастурини ишлаб чиқиш режалаштирилади;

адлия органлари фаолиятининг "Биз халқ учун очикимиз" шiori остида "Open justice" ("Очиқ адлия") дастури доирасида тизимли чора-тадбирлар амалга оширилади;

"Advice.uz" портали ишга туширилади ҳамда "Street law" (Кўча хуқуқи — оддий хуқуқ) лойиҳаси йўлга қўйилади;

"Tashkent Law Spring" халқаро юридик форуми ўтказилади.

Адлия вазирлиги
Жамоатчилик билан алоқалар бўлими

ЖУРНАЛИСТ
СУРИШТИРУВИ

ФАРҒОНА шаҳар, А.Навоий кўчаси, 62-уй, 53-хонадонда яшовчи Мўътабар Ғофурова бундан 9 йил муқаддам ноҳақ судланганида бир кун келиб барибир адолат юзага чиқишидан умидини узмагани. Энди ҳақи савол тугилади: ҳўш, у нега бундай қисматни бошидан кечирди?

Гап шундаки, 1965 йилда тугилган Мўътабар опа 1992 йилдан 2009 йилгача

Ўзбекистон Республикаси МХХ (ҳозирги ДХХ) Фарғона вилоят бошқармасида турли лавозимларда ишлаган. Хусусан, фаолиятининг сўнгги йилларида МХХ Қўқон шаҳар бўлими тезкор ходими лавозимида, капитан унвонини хизмат қилган. 2009 йил 16 февралда эса "Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан ҳарбий хизматни ўташ тартиби тўғрисида"ги Низомга

асосан бронхиал астма касаллиги туфайли пенсияга чиққан.

— Шундан кейин ҳозиргача асорати битмаган ноҳақликка дуч келдим. Яъни, ўша пайтдаги МХХ вилоят бошқармаси бошлиғи билан ўртамизда гап қочиб, турли тўхмат ва бўҳтонларга учрадим. Ҳатто, бу борада айрим гувоҳларни менга қарши кўрсатма беришга мажбурлашди ҳам. Оқибатда, 2009 йил 26 август куни қамоққа олиниб, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий судининг 2009 йил 23 декабрдаги ҳукмига биноан Жиноят кодексининг 156-моддаси 3-қисми, "г" банди, 159-моддаси, 1-қисми, 244-моддаси, 3-қисми, "б" банди, 162-моддаси 1-қисми, 301-моддаси, 1-қисми билан айбдор деб топилдим ҳамда 7 йил муддатда озодликдан маҳрум қилиш, 3 йил

муддатта моддий жавобгарлик ва мансабдорлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилиш жазосига тортилдим. Қолаверса, Жиноят кодексининг 52-моддасига асосан капитан ҳарбий унвонимдан ҳам маҳрум этилдим. — дейди М.Ғофурова биз билан суҳбатда.

Хуллас, ана шу ҳолатлар юзасидан Мўътабар Ғофурова жиноий жавобгарликка тортилган. Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий судининг апелляция судлов ҳайъати ҳам ўзининг 2010 йил 25 февралдаги ажрими билан суднинг 2009 йил 23 декабрдаги ҳукмини ўзгартирмасдан, апелляция шикоятини қаноатлантирмадан қолдирган. Пировардида, М.Ғофурова 5 йил жазо муддатини ўтаб, 2015 йил 12 февралда амнистия актига асосан жазодан озод

ОНАМНИ КИМ

Масъум қалби озор топган қизимнинг

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ: **10 ФОИЗ** НОТАРИУСНИНГ ФАОЛИЯТИ ТАЛАБГА ЖАВОБ БЕРМАЙДИ

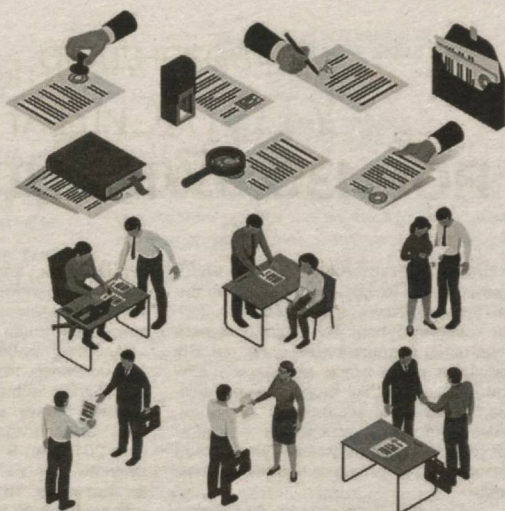
АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ томонидан ҳар ярим йилда нотариусларнинг иш фаолияти самарадорлигини баҳолаш тизими йўлга қўйилди. Бундан кўзланган мақсад тизимда халққа хизмат кўрсатиш сифати ва тезкорлигини ошириш, нотариуслар фаолиятидаги камчилик ва муаммоларни бартараф этиш, ҳалол ҳамда шаффоф ишлайдиган кадрлар салоҳиятини янада ошириш ҳисобланади.

Нотариусларнинг 2018 йил II ярим йиллик фаолиятини баҳолаш махсус автоматлаштирилган электрон дастур орқали амалга оширилганлиги эътиборлидир. Баҳолаш мезони нотариал ҳаракатлар сони, нотариуснинг хизмат фаолияти ҳамда "Нотариус" автоматлаштирилган ахборот тизимидаги унинг фаолигига оид маълумотлардан иборат бўлди. Натижаларга кўра, 635 нафар нотариусдан 21 нафари "аъло", 341 нафари "яхши", 209 нафари эса "қониқарли" баҳога сазовор бўлди. Қолган 64 нафарининг фаолияти эса "талабга жавоб бермайди", деб баҳоланди.

Баҳолаш рейтингда Тошкент шаҳар Миробод туман 9-сон давлат нотариал идораси нотариуси Азиза

Шаназарова 91 балл (максимал 100 балгача), Тошкент шаҳар Олмасор туман 11-сон давлат нотариал идораси нотариуси Фозилхўжа Набиев 90 балл, Навоий вилоят Нурота туман давлат нотариал идораси нотариуси Икром Исаев 90 балл билан дастлабки учликни эгаллади. Энг ачинарлиси, 10 фоиз (64 нафар), яъни Андижон вилоятидан 38 нафар, Қашқадарёдан 8 нафар, Фарғонадан 6 нафар, Тошкент шаҳридан 4 нафар, Самарқанд вилоятидан 3 нафар, Наманган ва Хоразмдан 2 нафардан ҳамда Сирдарё вилоятидан 1 нафар нотариуснинг фаолияти "талабга жавоб бермайди", дея баҳоланди. Шу боис Адлия вазирлиги иш фаолияти "аъло", деб топилиган нотариусларни рағбатлантириб бориш ва "талабга жавоб бермайди", дея баҳоланган нотариуслар фаолиятини яхшилаш чораларини кўриш тизимини ҳам яратди. Рейтингни тўлиқ рўйхати билан www.minjust.uz сайти орқали танишишингиз мумкин.

Айни пайтда, вазирлик нотариуслар фаолиятини бевосита фуқаролар томонидан нотариал хизматларни олиш вақтида баҳолаш тизимини жорий этиш

бўйича ишларни амалга оширмақда. Бинобарин, нотариуслар фаолиятини баҳолаш бўйича таклифларинингизни info@minjust.gov.uz электрон почтасига йўллашингиз мумкин.

Адлия вазирлиги
Жамоатчилик билан алоқалар бўлими

Вазирлик Ҳайъат мажлисида ҳам бу масалала алоҳида эътибор қаратилди

САЙЁР ҚАБУЛ:

халқ ичига кириб, одамларнинг дардига қулоқ тутиш, уларга ёрдам беришнинг мақбул йўли бу!

НАВОИЙ вилоят адлия бошқармаси томонидан 30 дан ортиқ сайёр қабуллар ташкил этилди, аҳолини қийнаётган ҳуқуқий масалаларга оид 380 дан ортиқ мурожаатларнинг 316 таси ижобий ҳал этилди, 58 та мурожаат бўйича ҳуқуқий маслаҳатлар берилди, 16 та мурожаат соҳага алоқадорлиги бўйича йўналтирилди.

Савол туғилади. Бугун фуқароларни қийнаётган ҳуқуқий масалаларнинг аксарияти қандай мазмундаги мурожаатлар?

Бевосита, сайёр қабуллар жараёнида аҳоли мурожаатларининг мазмунига эътибор берадиган бўлсак, уларнинг 257 таси (68 фоиз) бевосита инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ижтимоий-иқтисодий соҳада ҳуқуқни қўллаш амалиётига оид масалалар эканлиги кўзга ташланади.

Айтилди, биргина олис Томди туманининг "Кериз" овул фуқаролар йиғинида ўтказилган сайёр қабул давомида аҳолини қийнаб келаётган уй-жой, тоза ичимлик суви, эскирган маданият клубини қайта таъмирлаш, қўшни Қозғистон Республикаси олийгоҳлари дипломига эга бўлган мутахассислар дипломларининг нострификациялаш бўйича маслаҳатлар берилди.

Қолаверса, Қизилтепа туманининг "Вангози" маҳалла фуқаролар йиғинида ўтказилган сайёр қабул жараёнининг ўзида шаръий никоҳ асосида яшаб келаётган Комил Яндашев ва Саида Қўлдошевага никоҳ гувоҳномаси, фарзандига эса туғилганлик гувоҳномаси тақдим этилди. Туманининг "Зармитан" маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи 1-гурух ногирони Гулбиби Шерматовга эса ногиронлик аравачаси совға қилинди, қарийб 6 йилдан буён уй-жой ҳужжатисиз "Шейхон" МФЙда яшовчи Баҳодир Эшимовга уй-жой кадастр ҳужжатлари топширилди.

Шу пайтгача туман фермер ҳужжалиқларида оқрад раҳбари бўлиб ишлаган фуқароларнинг иш ҳақлари ундириб берилди.

Шунингдек, Хатирчи туман "Маданият" МФЙда ўтказилган сайёр қабул учрашувида иштирок этган 94 нафар фуқаронинг уй-жой ҳужжатлари йўқлиги аниқланган. Президентимизнинг "Фуқароларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар ҳамда ўзбошимчилик билан қўрилган турар жойларга нисбатан мулк ҳуқуқини эътироф этиш бўйича бир марталик умумдавлат акциясини ўтказиш тўғрисида"ги Фармони моҳияти тушунтирилди. 2019 йилнинг 1 май кунига қадар мазкур акциядан унумли фойдаланиш бўйича кўрсатмалар берилди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқароларни қўллаб-қувватлаш мақсадида туманининг "Хончарбоғ" маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи қарийб 2 йилдан бери ногиронлик аравачаси учун рўйхатда турган 1-гурух ногирони Зайнаб Тўраевага ногиронлик аравачаси топширилди.

Бундан ташқари, Юртбошимиз ташаббуси асосида туман (шаҳар) адлия бўлиmlари фаолиятининг ташкил этилганлиги ҳам халқ манфаатларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш, сайёр қабуллар воситасида тарғибот лойиҳаларини янги поғонага кўтаришга имкон яратмоқда.

Биргина, 2018 йил якунлари бўйича сайёр қабуллар давомида 3200 нафар аҳоли хонадонларига уйма-уй бориб муаммоларни ўрганилган бўлса, 105 нафар ногиронлиги мавжуд бўлган фуқароларга ногиронлик аравачалари топширилган. Шу пайтга қадар қонуний тураржойда истиқомат қилиб келаётган 118 та хонадонга уй-жой кадастр ҳужжатлари топширилган. Жорий йил якунлари бўйича 15 нафар шаръий никоҳ асосида яшаб келаётган эр-хотинга никоҳ гувоҳномаси, 8 нафар чақалоққа эса туғилганлик тўғрисида гувоҳномалар берилган.

Шерзод БАҲРОНОВ,
Навоий вилоят адлия
бошқармаси бошлиғи

Ҳе йўқ, бе йўқ боғча мудиралари ўз ходимларини

АРИЗА ОЛМАСДАН ТАЪТИЛГА ЧИҚАРГАН

НАВОИЙ шаҳридаги 21 ва 22-мактабга таълим муассасаларида 2018 йил 23 июндан бошлаб капитал таъмирлаш ишлари бошланган. Шу муносабат билан боғча тарбияланувчилари бошқасига кўчирилган. Натижада, иккала боғчада ишловчи тарбиячи ва техник ходимлар ишга чақирилмаган. Энг ёмони, ҳе йўқ, бе йўқ боғча мудиралари ходимлардан ёзма равишда ариза олмасдан уларга таътил бериб юборган.

Ушбу ҳолат юзасидан ходимлар мурожаати асосида ўрганиш ўтказилди. Унда иш бевуқлар томонидан бир қатор қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Жумладан, Меҳнат кодексининг 159-моддасида ходимнинг айбисиз яроқсиз маҳсулот тайёрланганда ва бекор туриб қолгани вақтда унинг ўрточа иш ҳақи сақланиши белгиланган. Юқоридаги ҳолатда ҳам ходимларнинг ҳеч қандай айби йўқ. Бундан ташқари, мактабга таълим муассасаси мудиралари ходимларнинг ишламай туриб қолган даврида бошқа меҳнат билан шуғулланиши

таъминлаш бўйича тегишли юқори турувчи органга мурожаат билан чиқмаган.

Навоий шаҳар мактабга таълим бўлимига киритилган тақдимномага асосан мазкур МТМларда 2018 йилнинг июль ойи охиридан ноябрь ойигача ишламай турган ходимларга 127 миллион 866 минг сўм ундирилиши белгиланди. Шундан 65 миллион 290 минг сўми тўлаб берилди. Қолган қисми ҳам тез орада ижобий ҳал этилади. Бундан ташқари, мактабга таълим муассасаси мудиралари ходимларнинг ишламай туриб қолган даврида бошқа меҳнат билан шуғулланишини таъминлаш ҳақида таклиф билан чиқмаганлиги учун тегишли тартибда чора кўриш бўйича шаҳар мактабга таълим бўлимига тақдимнома киритилди.

Азамат ХОЛМЎМИНОВ,
Навоий шаҳар адлия
бўлими бошлиғи

КОТИБА ХАТОСИНИ ТАН ОЛДИ

БЎСТОНЛИҚ туман адлия бўлимига Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Бўстонлиқ туман кенгаши ҳамда Қораманас қишлоғидаги "Алғабас" маҳалласининг бир гурух фуқароларидан ариза келиб тушди. Унда мурожаат муаллифлари МФЙ масъул котибаси Азима Тулегеновнинг 2014 йилда ҳашар асосида қўрилган маҳалла идорасини ўзбошимчилик билан эгаллаб олганидан норози бўлиб, уни қайтариб олишда амалий ёрдам сўраган.

Дарҳақиқат, туман адлия бўлими томонидан айни мурожаат ўрганилганда А.Тулегенова Қораманас қишлоғи, Ипак йўли кўчаси, 50-уйда жойлашган маҳалла идорасини ўзбошимчилик билан эгаллаб олгани, энг қизиғи, туман ҳокимининг 2018 йил 5 февралдаги 235-сонли қарорига асосан унинг умумий майдони 136 квадрат метрдан иборат ушбу мулкка мерос қилиб қондириладиган умрбод эгалик ҳуқуқи тан олингани ҳамда давлат рўйхатидан ўтказилиб, тегишли гувоҳнома берилгани аён бўлди. Оқибатда маҳалла фуқаролар йиғини 34-умумтаълим мактабида фаолият юритаётганлиги, мактаб ўқувчилари маҳалладаги турли оилавий ке-

лишмовчиликлар, ичкиликка ружу қўйган шахслар ва бошқа нозик масалалар муҳокамасига гувоҳ бўлаётгани, бу эса уларнинг тарбиясига ҳамда муассасадаги таълим жараёнига салбий таъсир қилаётганлиги ҳам ўз тасдиғини топди. Бинобарин, Азима Тулегенова туман адлия бўлимига чақиртирилиб, маҳалла аҳли иштирокида унга юқоридаги ҳаракати қонуний эканлиги ва қонуний жавобгарлигини келтириб чиқариши тушунтирилди. Натижада у хатосини тан олиб, тилга олинган уй-жойини ўз ихтиёри билан маҳалла идораси сифатида фойдаланиш учун туман ҳокимлиги балансида топшириш хусусида ариза ёзиб берди.

Шунга кўра, адлия бўлими томонидан туман ҳокимининг 2018 йил 5 февралдаги 235-сонли қарорини бекор қилиш ва МФЙ идорасини туман ҳокимлиги балансида қабул қилиш юзасидан тақдимнома киритилди.

Шу тариқа фуқароларнинг мурожаати қаноатлантирилиб, бузилган ҳуқуқи тикланди.

Одил ҲОЛИҚОВ,
Бўстонлиқ туман адлия
бўлими бошлиғи

Фарзандлар ЎЗ ОТАСИДАН НОРИЗО БЎЛИШДИ... Ва...

НАЗИРЖОН отанинг маърака-маросимлари ўтди-ю, кичик қизи Гулмира билан ўртанча ўгли Сардор отасидан қолган ҳовлини бўлиш ёки ундан ўзларига улуш олиш дардига тушиб қолишди. Шу мақсадда катта акаси ва опасига айтмай, ўзошимчалик билан туман нотариал идорасига маслаҳатта боришди. Аммо нотариус уларга отаси ҳаётлигида уй-жойни кенжа укаси Тўлқинжонга васият қилиб қолдирганини маълум қилди.

— Отангиз бундан икки йил аввал ҳовли-жойни укангизга васият қилганлар. Шунга кўра, биз васиятомани тасдиқлаганимиз, — дея мазкур ҳаракатнинг қонуний амалга оширилганлигини ётиги билан тушунтирди нотариус.

— Нега бизга, яъни қолган фарзандларига хабар бермаганизлар ёки чақирмаганизлар? — эътироз билдирди Гулмира. Бунга жавобан нотариус изоҳ берди:

— Фуқаролик кодексининг 1120-моддасига асосан фуқаро ўзининг барча мол-мулкни ёки унинг муайян қисmini қонун бўйича меросхўрлар доирасига қирадиган, шунингдек, қирмайдиган бир ёки бир неча шахсга, шу билан бирга юридик шахсларга, давлатга ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига васият қилиши мумкин. Васият қилувчи қонун бўйича меросхўрлардан биттасини, бир нечасини ёки ҳаммасини изоҳ бермаган ҳолда меросдан маҳрум қилишга ҳақли.

Бу гапни эшитиб, бир томондан ака-сингилнинг тарвузи қўлтиғидан тушган бўлса, иккинчи жиҳатдан фиғони фалакка чиқди.

— Охириги йилларда дадам қариганларидан кеча айтган гапларини ҳам эсдан чиқариб қўётгандилар. Қолаверса, ёзишни ҳам тузук-қуруқ билмас эдилар. Укам Тўлқин шундан фойдаланиб қолган, — деб гапга қўшилди мерос илинжида бўлган Сардор.

Шундан сўнг кўп ўтмай иккаласи ўша пайтда отасининг ақли-хуши жойида

бўлмаганини, васиятомани ўзи имзолай олмаглигини вақт қилиб, васиятомани бекор қилиш юзасидан судга даъво ариза киритишди.

Албатта, кундалик ҳаётимизда бундай воқеалар тез-тез учраб туради. Бу ҳам бўлса айрим ҳамюртларимизнинг ҳуқуқий билим ва тушунчалари етарли эмаслигидандир. Президентимизнинг 2019 йил 9 январдаги **“Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида”**ги Фармони эса аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини янада ошириш ва шу орқали қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади. Мазкур Фармонга кўра, жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш вазифалари **“Жамиятда қонунларга ҳурмат руҳини қарор топтириш — демократик ҳуқуқий давлат қуришнинг гаровидир!”**, деган ҳаётий гоёяни мустаҳкамлаш, шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидан мувозанатни сақлаш гоёларини кенг тарғиб қилиш орқали амалга оширилиши эътиборга молик.

Шу ўринда шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидан мувозанатни сақлаш гоёяси юзасидан айрим мулоҳазаларга эътиборингизни қаратмоқчиман. Маълумки, шахсий манфаат аксарият қонунбузилиш ҳолатлари ва жиноятларнинг бош омилли саналади. Яъни, хоҳ жиноий қилмис, хоҳ маъмурий ҳуқуқбузарлик ёки юқоридаги каби фуқаролик низоиси бўлсин, албатта, буларнинг аксарияти шахсий манфаат туфайли юзага келади. Аниқроқ айтганда, ҳамма ҳам жамият манфаатини шахсий манфаатидан устун қўя олмайди. Оддий мисол, қайсидир қўшимиз ёки маҳалладошимиз табиий газ ёхуд электр энергиясидан ўғринча фойдаланаётган бўлса, у билан аразлашиб қолмаслик учун лом-мим демаймиз. Ёинки **“менга нима”** қабилида иш тутиб, мумкин бўлмаган жойга чиқинди ташлаётган кимсани кўриб кўрмаганга оламиз. Қайсидир ташкилот, муассаса

Аниқроқ айтганда, ҳамма ҳам жамият манфаатини шахсий манфаатидан устун қўя олмайди. Оддий мисол, қайсидир қўшимиз ёки маҳалладошимиз табиий газ ёхуд электр энергиясидан ўғринча фойдаланаётган бўлса, у билан аразлашиб қолмаслик учун лом-мим, демаймиз. Ёинки **“менга нима”** қабилида иш тутиб, мумкин бўлмаган жойга чиқинди ташлаётган кимсани кўриб кўрмаганга оламиз. Қайсидир ташкилот, муассаса ёки идорада коррупцион вазиятга дуч келсак, **“сотқин”**га чиқиб қолмаслик учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар бермаймиз. Қолаверса, **“Бир болага етти маҳалла ота-она”**, деган нақлни билсак-да, қўни-қўшимизнинг ўқишга бормай, кўчада бебошлик қилиб юрган фарзандини тартибга чақирмаймиз. Оқибатда, бу салбий ҳолатларнинг жабрини бошқалар билан бирга тартамыз. Ҳуқуқий маданияти шаклланган, қонунни ҳурмат қилган инсон эса ҳеч шубҳасиз шахсий манфаатидан жамият манфаатини афзал билади.

ёки идорада коррупцион вазиятга дуч келсак, **“сотқин”**га чиқиб қолмаслик учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар бермаймиз. Қолаверса, **“Бир болага етти маҳалла ота-она”** деган нақлни билсак-да, қўни-қўшимизнинг ўқишга бормай, кўчада бебошлик қилиб юрган фарзандини тартибга чақирмаймиз. Оқибатда, бу салбий ҳолатларнинг жабрини бошқалар билан бирга тартамыз. Ҳуқуқий маданияти шаклланган, қонунни ҳурмат қилган инсон эса ҳеч шубҳасиз шахсий манфаатидан жамият манфаатини афзал билади.

Янги Фармоннинг яна бир эътиборли жиҳати шундаки, эндиликда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан аҳолига бепул ҳуқуқий маслаҳат бериш мақсадида Advice.uz ҳуқуқий ахборот тизими яратилади. Давлат органлари ва ташкилотлари аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшган ходимлари

янги таъсис этиладиган **“Ҳуқуқий тарғибот ишлари аълочиси”** кўкрак нишон билан тақдирланади.

Хулоса қилиб айтганда, Юртбошимизнинг юқоридаги Фармони биз нотариуслар зиммасига ҳам жиддий масъулият юқлади. Яъни, энди нотариуслар юртдошларимиз билан янада кўпроқ мулоқотга киришиб, қарз ёки бошқа моддий қимматликлар ёхуд уй-жой ва мол-мулк олди-сотдиси каби ҳаракатларни нотариал тартибда тасдиқлаш аҳамиятини ҳамда қонунчиликдаги янгилик ва ўзгаришлар мазмун-моҳиятини кенгроқ тушунириб боришлари шарт. Бу борада айниқса, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ва маҳалла фуқаролар йиғинлари билан кўпроқ ҳамкорлик қилиш мақсадида мувофиқ.

Дилором РАСУЛОВА,
Фаргона шаҳар 1-сон давлат
нотариал идораси нотариуси

МИЛЛАТ ТАҚДИРИНИ ҲАЛ ҚИЛГАН МАҚОЛА

ЭНЪ ШОВ-ШУВЛИ журналист текшируви

- Инсонлар ўлимига жим қараб туrolмайман
- Мултонлар ишида мухбир иродесига дарз кетмади
- Журналист деб шундай одамни айтишмади

МАЪЛУМКИ, ҳар бир даврнинг ўз салоҳияти, касбий фидойилиги, билим ва иқтидори билан тарих саҳифаларида мангу из қолдирган буюк инсонлари бўлган. Шулар жумласидан, журналистика соҳасидаги бутун бошли эллатинчи а миллий тақдирини ҳал қилишга қодир сўзи қиличдек ўткир, ҳолис ва ҳалол қалам эгларининг номи то бугунги кунга қадар машҳур. Масалан, XIX асрнинг охирида яшавган россиялик жур-

налист В.Г.Короленко ўзининг касбий салоҳияти ва фидойилиги билан журналистика тарихининг олтин саҳифаларидан муносиб жой олган ижодкорлардан биридир. У етти йил давомида турли тазйиқлар, хавф-хатар, очлик, қашшоқлик, хаттоки таҳқирлар остида журналистик текшируви олиб борди. Натижда, жонини хатарга қўйиб, удмурт элтининг шаъни ва динини ҳимоя қилибгина қолмай, полиция хизматидаги мансабдор кимсаларнинг зўравонлиги ва шафқатсизлиги ниқобини ҳам ечиб ташлади. Бу воқеа бир гуруҳ удмурт деҳқонларига нисбатан қўйилган диний маросим пайтида бутларга қурбонлик учун қотиллик содир этганлик айблови билан боғлиқ эди. 1892 йилда удмуртларнинг Эски Мултон қишлоғидан узоқ бўлмаган жойда рус миллатига мансуб бошсиз одам жасади топилади. Худудий полиция шу қишлоқда яшовчи бир нечта удмуртларни қотилликда айблаб ҳибсга олади.

Короленко бу фожея “полиция босқинчилар тўдаси” томонидан миллатлар ўртасида низо ўтини ёқиш мақсадида атайлаб уюштирилган жиноят, деган фикрга келади ва буни исботлашга маҳкам бўлмас эди. У шуриштируви даставвал мултонликларнинг айбсиз эканлигини исботловчи далилларни излашдан бошлади. Бунинг учун оилар, йиллар давомида маҳаллий аҳоли билан яшашга, уларнинг турмуш ҳаётини ўрганишга тўғри келди. Натижда, уларнинг ишончини қозониб, гувоҳлардан керакли маълумотларни олишга муваффақ бўлди. Шунингдек, Короленко удмуртларнинг дини одам қурбонли-

гини талаб қилмаслигини, аксинча, бу каби ёвузликлар қораланишини исбот қилишдан олдин, уларнинг таълимоти ва маросимларини чуқур ўрганди.

Бу вақт давомида полициячиларнинг ерлик аҳоли билан ўта шафқатсиз муносабатлари, зўравонлиги ва босқинчилик кайфиятлари очила борди, айбланувчи ва гувоҳларни қаттиқ қийноққа солганлари маълум бўлди. 29 ой давом этган терговдан сўнг “Мултонлар иши” уч бора судда қўрилди ва 2 мартаба айбсиз инсонларни умрбод сургун жазосига тортиш билан яқунланди. Журналистнинг жонига бир неча бор суиқасд уюштирилса-да, Короленко ўз касбияти содиқ қилиб, орқага чекинмади. — “Инсонлар айбсиз ўлишмайди. Бундан бошқа ҳеч нарсаи уймай олмаман ва ўйлашга ҳақим ҳам йўқ”, — деб ёзади “Русских ведомостей” газетасининг редакторига.

Матбуот аралашуви ва журналистнинг саъй-ҳаракатлари натижасида суд ишни қайта кўриб чиқади. Судда ҳимоячи сифатида иштирок этган Короленко удмурт деҳқонларининг айбсизлигини исботлашга эришади ва қотиллик полициячилар томонидан атайлаб уюштирилганлигига рад этиб бўлмас далиллар келтиради. Шундай қилиб 1895-1896 йилларда дунё матбуотида катта шов-шувга сабаб бўлган “Мултонлар иши” номли мақола муаллифи В.Г.Короленко бугунги кунга қадар дунёдаги барча касбдошларига ифтихор ва намуна бўлиб қолди.

“Инсон ва қонун” мухбири
Фарида ҚОРАҚУЛОВА тайёрлади.

ЮҚОРИ НАТИЖАЛАР САРИ ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК

ИМТИЁЗ ва рағбат ҳамиша улкан мақсадлар, янги-янги изланишлар сари йўл очади. Шу маънода, юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожига берилётган юксак эътибор ишбилармонларни миллий иқтисодиётимиз равнақи учун янада ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилишга ундамоқда, десак айтиш ҳақиқатдир.

Бу жараёнда молия муассасаларининг ўрни ортиб бориши табиий ҳол, албатта. Бинобарин, тижорат банклари томонидан ажратиладиган имтиёзли кредитлар тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш, импорт ўрнини босувчи ва рақобатдош маҳсулотлар ишлаб чиқариш, янги иш ўринлари яратиш, қисқа қилиб айтганда, юртимиз тараққиёти ва аҳоли фаровонлигини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга.

Кувонарлиси, мамлакатимизда яратилган қулай сармоявий муҳит банк муассасаларининг муваффақиятли фаолиятини таъминловчи бош омиб бўлмоқда. Бунга "Асака" банкнинг Қашқадарё вилоят филиали фаолияти мисолида ҳам амин бўлиш мумкин.

Молия хизматлари бозорида ўз етакчи мавқеини мустаҳкам сақлаб келётган "Асака" банкнинг Қашқадарё вилоят филиали ваколати доирасида миқозларга барча турдаги банк хизматларини тақдим этмоқда. Аҳолидан ва юридик шахслардан жалб этилган бўш пул маблағларини иқтисодиётнинг муҳим ишлаб чиқариш соҳаларига самарали равишда йўналтириб, бу маблағлар омонатчиларнинг, миқозларнинг ва акциядорларнинг манфаатларига мос равишда кўпайтириб борилмоқда.

Филиалнинг малакали мутахассислари томонидан кичик бизнес вакилларига, тадбиркорларга маслаҳатлар ва яқиндан амалий ёрдам кўрсатиб келинмоқда.

2019 йилнинг 1 январь ҳолатига филиал томонидан иқтисодиётнинг турли соҳаларига йўналтирилган кредит қўйилмалари ҳажми 343,9 миллиард сўмни ташкил қилди. Кредит қўйилмаларининг асосий қисмини узоқ муддатли кредитлар ташкил этади. 2018 йилда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга жами 53,8 миллиард сўм миқдорда кредитлар ажратилди.

"Асака" банк қошида ташкил қилинган нодавлат тиббиёт муассасаларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан тадбиркорларга тиббиёт асбоб-ускуналари сотиб олиш учун ўтган йилда 2,0 миллион АҚШ доллари миқдорда имтиёзли шартларда кредит маблағлари ажратилди. Бундан ташқари, фаолиятини кенгайтирган хусусий тиббиёт муассасаларига 1,1 миллиард сўм миқдорда кредит маблағлари ажратилди.

Мамлакатимиз Президентининг Қашқадарё вилоятига таширифи давомида берилган топшириқлари ижросини таъминлаш мақсадида "Big Agro Export" масъулияти чекланган жамияти томонидан нўхат ва маш

етиштириш, қайта ишлаш, экспорт қилишга мўлжалланган логистика маркази ташкил этишга банк филиали томонидан имтиёзли шартларда узоқ муддатли кредит ажратилди. "Big Bio Imprex" масъулияти чекланган жамияти Деҳқонобод туманининг Туркменистон Республикаси билан чегарадош ҳудудда коврак ўсимлигини етиштириш ва экспорт қилишга мўлжалланган лойиҳаси имтиёзли шартларда молиялаштирилди.

Кичик бизнес субъектларига хорижий кредит линиялари маблағлари ҳисобидан ҳам кредитлар ажратилмоқда. Жумладан, "Асилбек соф савдо" хусусий корхонаси, "Карвон омад савдо" ва "Меҳри қушдан аъло" масъулияти чекланган жамиятларига гидророник усулда замонавий иссиқхоналар ташкил этиш учун "Golden Pilot Special Plastic" масъулияти чекланган жамиятига қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қадоқлаш учун ишлатиладиган гофра қутилари ишлаб чиқариш мақсадида узоқ муддатли кредитлар ажратилди.

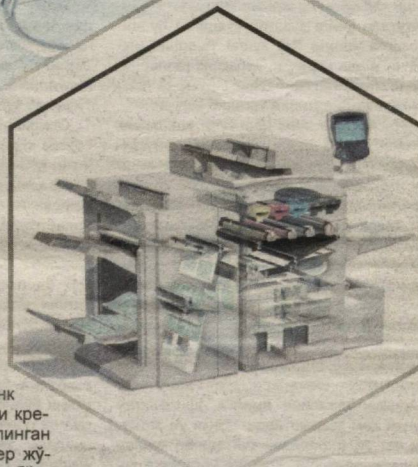
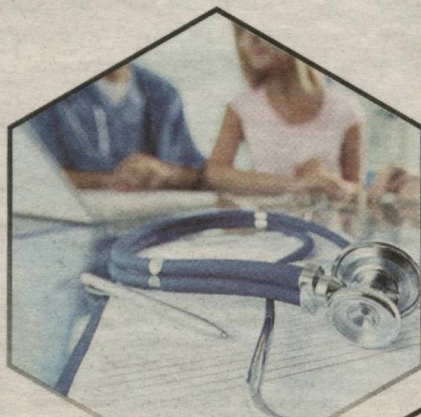
"Асака" банк Қашқадарё вилоят филиали томонидан Қарши шаҳридаги уй-жой қурилишининг молиялаштирилиши ва қуриб битказилиши натижасида бир неча оилалар уй-жой билан таъминланди. Мазкур уйлarning биринчи қавати замонавий савдо дўконлари ва маиший хизмат кўрсатиш муассасаларига мўлжалланган. Бу эса, ўз навбатида, аҳоли учун вилоят тадбиркорлари томонидан ишлаб чиқарилган ва етиштирилган маҳсулотларни сотишга ва хизматлар кўрсатишга ҳамда янги иш ўринларини яратишга замин яратди.

Банкнинг бу соҳадаги тадбирлари кўлами анча кенг ҳамда салмоқли ва унга доир мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Хулоса ўрнида айтганда, миқозлар манфаати банк ходимлари учун доимо устувор ва ҳамиша асосий ўринни эгаллайди.

Зокиржон СУЛТАНОВ, "Узоқ бобо" хусусий ишлаб чиқариш савдо фирмаси бошлиғи:

— Корхонамиз фаолиятини янада кенгайтириш, яъни полиграфия фаолиятини ташкил қилиш мақсадида замонавий рақамли чоп этиш ускунасини олиш ниятида "Асака" банкнинг Қашқадарё вилоят филиалига мурожаат қилдик. Банк маъмурияти тез фурсатда зарур бўлган кредит маблағини ажратиб берди. Банк кредити ҳисобига хориждан замонавий ускуналарни олиб келиб ўрнатдик, турли хил буклетлар, таклифномалар ва баннерлар чоп этишни йўлга қўйдик. Бунинг натижасида ўнга яқин янги иш ўрни яратилди.

Корхонамиз ва "Асака" банк ўртасидаги ишончли ва фойдали ҳамкорлик бундан кейин ҳам самарали давом этишига астойдил умид боғлаймиз.

Шакарбек ХАМРАЕВ, "Эзгу диёр паррандаси" масъулияти чекланган жамияти бошлиғи:

— "Ҳар бир оила тадбиркор" Дастури доирасида "Асака" банк томонидан ажратилган имтиёзли кредит маблағи ҳисобига харид қилинган насли товуқ тухумидан брёллер жўжалар етиштиришга муваффақ бўлдик. Бунинг натижасида кўшимча 5 та янги иш ўрни яратилди. Бугунга келиб корхонамиз қарамоғидаги жўжалар кундан-кунга кўпайиб, ҳозир хўжалигимиз моддий ва молиявий барқарорлик йўлидан дадил бораётти. Паррандачилик фаолияти натижасида гўшт ва тухум маҳсулотларини етиштириш ҳажмининг оширилиши катта миқдордаги сармояга гаров бўлди.

Юртимизда оилавий тадбиркорлик ҳаракати тўфайли тадбиркорлар сафи кенгайиб, аҳолининг даромадлари ошиб бормоқда. Бунинг натижасида мамлакатимиз аҳолисининг турмуш шароити яхшиланиб, яшаш тарзи фаровонлашмоқда. Бундай олижаноб саъй-ҳаракатларга барча тадбиркорлар қатори мен ҳам самарали улуш қўшаётганимдан бахтиёрман. Бунда бизга "Асака" банк молиявий кўмаги қанот бўлмоқда.

Байрамали АННАЕВ, "Норпурлатов Шахрам Байрамалиевич" хусусий корхонаси бошлиғи:

— Вилоятимиз аҳолисига тиббий хизматлар кўрсатиш сифатини ва тезкорлигини ошириш мақсадида тибби-

ёт муассасамизни замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозлашни ният қилдик ва бизнес режа туздик. Мақсадимиз малакали мутахассисларни жалб қилиб, вилоятимиз аҳолисига замонавий ва сифатли тиббий хизматлар кўрсатиш билан биргаликда янги иш ўринларини ташкил қилиш эди. Лойиҳани амалга ошириш мақсадида молиявий кўмак учун "Асака" банк Қашқадарё вилоят филиалига мурожаат этдик. Банк томонидан бизнинг лойиҳа қисқа муддатларда қуриб чиқилди ва молиялаштирилди. Банк кредит ҳисобига чет элдан замонавий тиббий ускуналар келтиришга муваффақ бўлдик. Бугунги кунда вилоятимиз аҳолисига юқори сифатли тиббий хизматлар кўрсатмоқдамиз. Халқимизнинг соғлом ва фаровон ҳаёт кечиришига ўз ҳиссамизни қўшаётганимиздан хурсандимиз. Бизнинг режаларимизни ҳаётга тезроқ татбиқ қилишда кўмак берганликлари учун "Асака" банк жамоасига ўз миннатдорчилигимизни билдираимиз.

Банк Ахборот хизмати

Хизматлар лицензияланган.

ИНСОҢ ҚОНУН
МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
www.minjust.uz

2007 йил 3 январда
Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида
0081-рақам билан
рўйхатга олинган

ISSN 2010-2497
9 782010 784000

Бош муҳаррир
Қўчқор НОҚОБИЛ

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ:
Тошқулов Ақбар Жўрабоевич
Рабиёв Шерзод Миржалилович
Тожиёв Фурқат Шомуродович
Искандаров Ёрбек Нурбекович
Эргашева Дилфуза Рустамова
Мамадалиев Зайниддин Очилович

Навбатчи
Мадҳия Авазова

Саҳифаловчи-
дизайнер
Жасур Тожибоев

Нашр индекси: 137

"ИНСОҢ ВА ҚОНУН" газетаси таҳририяти компьютер базасида теришди ва саҳифаланди. А-3 бичимда, 2 босма табақ ҳажмида, офсет усулида "Ўзбекистон" нашриёт матбаа ижодий уйида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.

Ушбу сонда Ўза суратларидан фойдаланилди.

Тиражи — 12031
Буюртма — V-3052
Тошпириш вақти — 18:00
Тошпирилди — 02:30

МАНЗИЛИМИЗ:
100 000, Тошкент ш.
Сайилгоҳ кўчаси-35.
Факс: (0371) 233-44-23,
(0371) 233-44-08
Обуна бўлими: 233-44-09

Баҳоуси келишилган нархда

1 2 3 4 5